

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **T. B. N.**
st. příslušnost X
t. č. pobytem X

zastoupené Organizace pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2024, č. j. OAM-670/ZA-ZA11-HA06-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) brojila žalobkyně proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a

§ 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul informace sdělené žalobkyní v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu je legalizace jejího dalšího pobytu na území ČR, neboť aktuálně nedisponuje platným oprávněním k pobytu. Žalobkyně počítá s hrazeným návratem domů do Vietnamu.
3. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při posouzení azylové žádosti vycházel zejména z výpovědí žalobkyně, informací z cizineckého informačního systému (CIS) a dále z informací, které nashromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu.
4. Žalovaný vyhodnotil příběh žalobkyně z hlediska důvodů pro udělení azylu, přičemž neshledal, že by žalobkyně naplňovala podmínky ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. Žalobkyně nikdy nebyla ve vlasti pronásledována pro výkon politických práv a svobod a současně nehrozí, že by měla být pronásledována pro některý z azylově relevantních důvodů v budoucnu. Stejně tak případ žalobkyně nenasvědčuje ani udělení národního humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný v této souvislosti přihlédl též k věku a zdravotnímu stavu žalobkyně, přičemž k aktuálnímu zdravotnímu stavu žalobkyně si vyžádal i *informaci stacionárního lékaře PoS Zastávka MUDr. M. K.* Z jeho vyjádření ze dne 11. 6. 2024 vyplynulo, že za dobu pobytu žalobkyně v PoS Zastávka žalobkyni nepředepsal k užívání žádné medikamenty a současně mu nejsou známy žádné skutečnosti, pro něž by měl léčbu žalobkyně zahájit. Žalovaný tak nezjistil žádný důvod hodný zvláštního zřetele odůvodňující přiznání azylu z humanitárních důvodů.
5. Stran doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu pak žalovaný uzavřel, že žalobkyně zákonné podmínky pro její udělení nesplňuje. Ve správním řízení totiž nebyly zjištěny žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením či vykonáním trestu smrti či nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Po posouzení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu a následného odchodu z Vietnamu a jejich porovnání s aktuálními informacemi o zemi původu žalovaný neshledal, že by žalobkyni v případě návratu do země původu hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně navíc sama projevila zájem se do Vietnamu vrátit, přičemž v uskutečnění jejího návratu jí v současnosti brání jen nedostatek finančních prostředků. Dle informací o zemi původu pak ve Vietnamu aktuálně neprobíhá ani žádný ozbrojený konflikt, v jehož důsledku by žalobkyni mohla vzniknout vážná újma.
6. Poněvadž žalobkyně o mezinárodní ochranu žádala výhradně ve snaze zlegalizovat si svůj další pobyt v ČR, žalovaný její žádosti nevyhověl a azyl ani doplňkovou ochranu neudělil.

III. Žaloba

7. Žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné. Je přesvědčena, že žalovaný postupoval v rozporu s řadou ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), v důsledku čehož nesprávně vyložil § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
8. Žalobkyně namítala, že žalovaný ve správním řízení nepřihlédl k jejímu špatnému psychickému stavu a blíže jej nezkoumal, třebaže ten měl zásadní vliv na její azylový příběh. Jde o významnou sílu, která ovlivňuje její život, a při návratu do Vietnamu ji může vystavit vážné újmy. Z povahy věci nelze po žalobkyni požadovat, aby sama na svůj psychický stav upozorňovala. Je naopak povinností žalovaného zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností.
9. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je pak nezbytné vždy individualizovat. K tomu v případě žalobkyně nedošlo, protože rozhodnutí postrádá oporu v relevantních a aktuálních podkladech o zemi původu. Návrat žalobkyně do vlasti pro ni může s ohledem na její psychickou diagnózu znamenat riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaný měl zkoumat možnosti léčby psychických poruch ve Vietnamu, jež jsou podle článku *Việt Nam News* velmi omezené. Riziko vážné újmy je v případě žalobkyně o to vyšší, neboť jde o zranitelnou ženu bez sociálních vazeb se silnou psychiatrickou diagnózou.
10. S ohledem na shora uvedené skutečnosti žalobkyně krajskému soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

11. V rámci vyjádření ze dne 1. 10. 2024 žalovaný popřel oprávněnost žalobních námitek, protože neprokazují, že by porušil některé z ustanovení s. ř. či zákona o azylu.
12. K námitce žalobkyně, že trpí psychickými potížemi, žalovaný uvedl, že tuto informaci v rámci pohovoru k žádosti ani jednou nezmínila a ani v žalobě své tvrzení nedoložila žádnou lékařskou zprávou. Je to žalobkyně, kdo má v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení a žalovaný má povinnost z těchto tvrzení vycházet. Při pohovoru bylo žalobkyni umožněno, aby uvedla i další skutečnosti, které by měl žalovaný vzít během rozhodování v potaz. Žalovaný je proto přesvědčen, že dokazování provedl úplně a zabýval se všemi okolnostmi případu, protože krajskému soudu navrhl, aby žalobu pro nedůvodnost v plném rozsahu zamítl.

V. Správní spis

13. Správní spis sestává zejména ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 22. 5. 2024 a z protokolu o pohovoru k předmětné žádosti z téhož dne. Dále žalovaný do správního spisu zařadil Informaci OAMP: Vietnam: Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 4. 6. 2024, výsledky lustrace z CIS k osobě žalobkyně ze dne 12. 4. 2024, opis z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 6. 6. 2024, jakož i vyjádření lékaře PoS Zastávka MUDr. K. ke zdravotnímu stavu žalobkyně ze dne 11. 6. 2024.
14. Žalobkyně se s podklady rozhodnutí seznámila a jejich doplnění nenavrhl. Současně nevyužila možnosti uvést nové skutečnosti či informace, které by měl vzít žalovaný při svém posouzení v úvahu. Poté bylo vydáno napadené rozhodnutí, jež je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Zdejší soud posoudil splnění podmínek řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a ve lhůtě dle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
16. Soud ve věci rozhodl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (tj. nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a zdejší soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
17. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Při posuzování věci soud přihlédl rovněž k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
18. Žaloba **není důvodná**.
19. Svými námitkami žalobkyně brojila proti nesprávnému posouzení azylového příběhu z hlediska doplňkové ochrany, neboť jí hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Má totiž za to, že z důvodu svých psychických potíží by byla v případě návratu do Vietnamu vystavena riziku nelidského či ponižujícího zacházení, jež je tam vůči duševně nemocným osobám typické. Žalovaný pochybil, pokud se jejími psychickými obtížemi blíže nezabýval a nepromítl je do svého rozhodování.
20. V první řadě se krajský soud zabýval namítanou *nepřezkoumatelností* napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. O tomto druhu nepřezkoumatelnosti lze hovořit zejména v situaci, kdy se správní orgán v rozhodnutí řádně nevypořádá s námitkami účastníků, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec či zcela nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Již v minulosti přitom judikatura správních soudů dovodila, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být založena zásadně na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv dílčích nedostatků odůvodnění. Musí se jednat o vady ve skutkových zjištěních, o něž správní orgán (či soud) své rozhodovací důvody opírá. Typicky jde o případy, kdy jsou rozhodovací důvody opřeny o skutečnosti v řízení vůbec nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
21. O takovou situaci se v nyní řešené věci *prima facie* nejedná. Krajský soud uvádí, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je jasné patrné, že se žalovaný zabýval a z hlediska zákonných důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany vyhodnotil všechny podstatné okolnosti předloženého azylového příběhu. Napadené rozhodnutí dle názoru zdejšího soudu obsahuje veškeré zákonné náležitosti ve smyslu § 68 s. ř. a lze z něho bez obtíží seznat úvahy a myšlenkové postupy, které žalovaného při hodnocení skutkových okolností vedly. V této souvislosti přitom krajský soud konstatuje, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů nemůže být v dané věci zapříčiněna ani absencí bližšího zdůvodnění ohledně (azylově relevantních) důsledků psychického poškození žalobkyně, jelikož na existenci psychických potíží a s tím související nebezpečí pronásledování či vážné újmy žalobkyně v průběhu azylového řízení (ani v náznamech)

sama nepoukazovala (viz dále). Krajský soud proto shledal, že napadené rozhodnutí z hlediska požadavku přezkoumatelnosti ob stojí.

22. Aby mohl krajský soud posoudit napadené rozhodnutí věcně z hlediska jeho zákonnosti, ověřil skutková zjištění provedená žalovaným v řešené věci. Ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 22. 5. 2024 zdejší soud zjistil, že žalobkyně je vietnamské státní příslušnosti a dorozumí se vietnamským jazykem. Nemá náboženské přesvědčení a sama nikdy nebyla členkou žádné politické strany. Žalobkyně je v současné době vdaná a má dvě nezletilé děti. Na území ČR vstoupila v roce 2009 za účelem zaměstnání a měla zde trvalý pobyt. V roce 2019 však byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce devíti let, přičemž ve vězení strávila přes čtyři a půl roku. V rámci poskytnutí údajů žalobkyně ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že *je zdravá, s ničím se neléčí, pouze užívá lék proti bolesti hlavy*. Jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně označila, že si chce v ČR zlegalizovat pobyt do té doby, než odcestuje zpět do Vietnamu.
23. Při pohovoru k azylové žádosti téhož dne pak žalobkyně vypověděla, že po propuštění z vězení jí byl zrušen dosavadní doklad k pobytu. Známy jí proto poradil, aby požádala o mezinárodní ochranu. Dostala informaci, že když obdrží v ČR azyl, bude moci požádat o dobrovolný návrat do vlasti a dostane letenku zdarma. Pokud obdrží letenku, okamžitě se vrátí do Vietnamu, kam již odcestovaly i obě její děti. V zemi původu má rodinu a velké příbuzenstvo. *Ve vlasti žalobkyně nikdy žádné problémy neměla a nic jí tam nebrazí, v návratu jí brání jen to, že nemá dostatek peněz na letenku*. Závěrem pohovoru žalobkyně potvrdila, že se jedná o její jediný důvod, pro nějž žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a k dotazu žalovaného již žádné další skutečnosti neuvedla.
24. Zdejší soud vyhodnotil informace, jež žalobkyně v průběhu správního řízení poskytla, a dospěl k závěru, že žalovaný nijak nepochybil a nezatížil své rozhodnutí vadou, pokud v odůvodnění rozhodnutí blíže nezkontroloval psychický stav žalobkyně. Jak v rámci poskytnutí údajů k žádosti, tak v rámci pohovoru k azylové žádosti totiž žalobkyně nesdělila nic v tom směru, že by měla v minulosti či v okamžiku podání své žádosti trpět psychickými problémy a v této souvislosti podstupovat odpovídající léčbu (ať už v ČR či ve Vietnamu). Poněvadž tento aspekt z azylového příběhu vůbec neplynul, nebyl žalovaný povinen se zdravotním stavem žalobkyně ve zvýšené míře zabývat. Námitku žalobkyně, že její psychické potíže tvořily zásadní část jejího příběhu, shledal zdejší soud v rozporu s obsahem správního spisu.
25. V této souvislosti přitom krajský soud připomíná, primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je vždy žadatel (viz zde např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Právě jeho stíhá povinnost tvrdit všechny podstatné okolnosti svého azylového příběhu, aby správní orgán mohl podanou žádost správně a komplexně posoudit. Podle ustálené judikatury v těchto věcech platí, že *Důkazní břemeno ohledně důvodů vztahujících se výlučně k osobě žadatele z povahy věci nelze přenášet na správní orgán, třebaže ten má povinnost zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností* (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, či ze dne 4. 12. 2019, č. j. 10 Azs 298/2019-48).
26. Krajský soud konstatuje, že žalobkyně po celou dobu správního řízení konstantně poukazovala na to, že si v ČR požádala o udělení mezinárodní ochrany z důvodu

zlegalizování svého pobytu na území, než se vrátí zpět do Vietnamu, kam již dříve odcestovaly i její děti. Opakovaně přitom vypověděla, že jí ve Vietnamu nic nehrozí a ráda by tam vycestovala co nejdříve, přičemž jejímu záměru brání pouze akutní nedostatek financí. Krajský soud proto uvádí, že žalovaný posoudil azylový příběh žalobkyně zcela adekvátně, jestliže usoudil, že tvrzeným důvodem její žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace pobytu na území ČR, nikoliv nepříznivý duševní stav. Přitom korektně dovodil, že legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu v žádném případě nemůže být důvodem vedoucím k udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43). Tentýž závěr se pak uplatní též ve vztahu k ekonomickým problémům žalobkyně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60).

27. Za situace, kdy žalobkyně na otázku týkající se svého zdravotního stavu výslovně potvrdila, že *je zdravá, s ničím se neléčí, pouze užívá lék proti bolesti hlavy*, a ani při následném pohovoru k azylové žádosti žádné zdravotní problémy nezmínila, neměl žalovaný žádný důvod domnívat se, že by mohla být po svém návratu do země původu vystavena nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu v důsledku snížené úrovně a dostupnosti zdravotní péče. Zdejší soud konstatuje, že pokud se žalovaný z opatrnosti s ohledem na vystupování žalobkyně během pohovoru rozhodl její aktuální zdravotní stav ověřit dotazem k praktickému lékaři PoS Zastávka, jenž o žalobkyni po dobu jejího pobytu v zařízení pečoval, lze tento postup hodnotit jako velmi vstřícný a ku prospěchu žalobkyně. Zaujal-li žalovaný i bez nutných indicií ze strany žalobkyně takto obezřetný a pečlivý přístup, jen stěží mu lze vyčítat nedostatek zájmu o její zdravotní stav. Žalovaný však logicky vztáhl své úvahy k institutu národního humanitárního azylu, a nikoliv k doplňkové ochraně, neboť žalobkyně sama vůbec situaci v zemi původu ohledně poskytování zdravotní péče nezmínila. Žalovaný tedy zjistil skutkový stav zcela dostatečně ve vztahu k okolnostem tvrzeného azylového příběhu.
28. Zdejší soud uzavírá, že žalovaný posoudil okolnosti azylového příběhu žalobkyně zcela správně a řádně se věnoval všem skutečnostem, jež žalobkyně ve své azylové žádosti vznesla. Za tímto účelem si přitom opatřil dostatek relevantních a přiměřeně aktuálních informací o situaci v zemi původu. Žalobní námitky proto krajský soud vyhodnotil jako nedůvodné.
29. V této souvislosti zdejší soud podotýká, že žalobkyně v žalobě netvrdila ani neosvědčila takové skutečnosti, jež (i) by dostatečně odůvodňovaly vznik pronásledování či vážné újmy a zároveň (ii) nastaly až po datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 32 odst. 9 zákona o azylu). Krajský soud zdůrazňuje, že se žalobkyně v žalobě omezila pouze na značně vágní a zevšeobecnělá tvrzení, jestliže opakovaně uvedla, že trpí *silnou psychiatrickou diagnózou*, aniž by své zdravotní potíže podrobněji rozvedla a pro účely posouzení hrozby rizika vážné újmy v zemi původu blíže vysvětlila. Žalobkyně netvrdila, v čem konkrétně mají její zdravotní potíže spočívat, ani to, jakým způsobem se mají projevit. Svou obecnou argumentaci nepodložila žádnou lékařskou zprávou praktického či specializovaného lékaře (psychiatra) ani psychologa, ze kterých by byl charakter a rozsah jejích obtíží patrný. V žalobě předestřené skutečnosti tak svou kvalitou nepředstavují skutečnosti, k nimž by měl zdejší soud povinnost ve smyslu citovaného ustanovení přihlídnout.

30. V kontextu shora uvedeného pak krajský soud považuje za irelevantní i k žalobě přiložený článek *Việt Nam News* pojednávající o zhoršeném stavu vietnamského zdravotnictví a ztíženém přístupu k odborné lékařské péči v případě psychicky nemocných pacientů. Ačkoli daný článek skutečně hovoří o tom, že osoby trpící psychickým onemocněním mají ve Vietnamu zpravidla problém nalézt specializovaného lékaře, u něhož by mohli absolvovat léčbu, nejedná se o případ žalobkyně. Ta totiž nijak neprokázala, že by trpěla duševní poruchou, pro kterou by vyžadovala specializovanou psychiatrickou léčbu, a ani v žalobě to netvrdila.

VII. Závěr a náklady řízení

31. S ohledem na shora uvedené důvody rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
32. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, jenž měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani náhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. března 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce